

U 1 Vi trenger mer rein energi for å gjøre Norge fossilfritt!

Vedtatt av årsmøtet i Vestfold og Telemark SV

Klimakrisa er påtregende. Det krever at vi går fra å prate om det grønne skiftet, til konkrete kutt i klimautslipp. SV mener at det er nødvendig at Norge kutter 70% innen 2030, og at vi bidrar med null eller negative utslipp innen 2040. Vi må ta ansvar for egne utslipp, samt for importerte og eksporterte utslipp. Avhengigheten av eksport av rein energi via kabler til EU og Storbritannia må reduseres. I Vestfold og Telemark har vi en spesielt stor utfordring fordi vi har betydelig større utslipp enn andre fylker.

Vi har landets største utslipp fra industri, og hele landet er avhengig av at virksomhetene hos oss lykkes i å kutte utslipp. Dette gjøres i hovedsak gjennom elektrifisering og karbonhåndtering.

Klimakrisa og natur- og miljøkrisa er to sider av samme sak. Klimaendringene utgjør den største trusselen mot mangfoldet i naturen med utrydding av arter, men samtidig er det nødvendig å stoppe forbruket av uberørt natur.

Halvparten av Norges energiforbruk er fortsatt fossilt – det er energiforbruk som skal kuttes eller erstattes med elektrisk energi innen 2040. Det betyr at vi vil ha et enormt behov for ny elektrisk energi de neste årene. Hvor skal vi få den energien fra? To tørre år har vist hvor væravhengig norsk kraftproduksjon er. Reduksjon i eksport av energi vil ikke løse framtidens energiutfordringer, vi er nødt til å øke produksjonen av rein energi.

Her må vi ta i bruk en mengde ulike virkemidler:

Den beste energien er den som aldri brukes. Det betyr at vi må energiøkonomisere. Det er fortsatt et stort potensial i å redusere energibruk i bygninger gjennom etterisolering og rehabilitering og bruk av ny teknologi.

Vestfold og Telemark har samme solinnstråling som Tyskland som har 60 ganger så mye solenergi pr innbygger som oss. Sverige har installert nesten seks ganger så mange solanlegg, mens i Danmark er det nesten ti ganger så mange.

Med fylkeskommunal støtte utredes det nå å dekke eiendomsmassen og tomtegrunn på Torp Lufthavn og Herøya Industripark med solceller. I tillegg utruker fylkeskommunen alle sine bygg med solcelleanlegg. Vi støtter også fylkeskommunens arbeid med utvikling av solkraftparker i fylket. REVAC i Tønsberg har startet anlegg med solceller og lagring på batteri. Nå må det bli regelen og ikke unntaket at private boliger og borettslag, offentlige bygg og næringsbygg produserer egen energi fra solceller.

Norge er det landet i verden med mest potensiale for havvind. Ved siden av solceller er havvind sannsynligvis den energiformen som har minst konsekvenser for natur og miljø. I dag utgjør havvind kun 5,5 % av vindkraften i verden, men det er ventet at andelen vil vokse til 1/3 innen 2050. Akkurat som solceller er blitt 90% billigere de siste ti årene, er det ventet at havvind også raskt vil nå produksjonspriser som gjør det lønnsomt. Det er også arealkonflikter knytta til fiskeri, og konflikter knytta til fugleliv som vi i dag ikke vet nok om. Alle prosjekter forutsetter utredning av fugletrekk. Det betyr at det bare er deler av det store potensialet for havvind som kan bygges ut om vi tar hensyn til naturen. Likevel kan havvind bli en betydelig energileverandør. Havvind vil være viktig for å kutte de store fossile utslippene fra industrien i Grenland, enten i form av ilandføring med kabler fra det planlagte havvindsatsinga på Søndre Nordsjø 2, eller i form av nye havvندانlegg utenfor kysten vår. Vestfold og Telemark SV er positive til utredning av havvindprosjekter og mer forskning på havvind.

Offentlige eide forskningsinstitusjoner enten det er NINA eller Havforskningsinstituttet må få flere midler til slik forskning, slik at vi blir mindre avhengige av utredninger fra utbyggerne.

Vindkraft på land er kjent teknologi, og er blitt en stor leverandør særlig til industrien, f.eks. er 25% av energien til Norsk Hydros produksjon i dag vindkraft. Den er imidlertid konfliktfylt av flere grunner: Særlig utbygging av anleggsveier krever mye areal. Vindkraft på land må heller ikke gå på tvers av samiske interesser. Ofte er det sånn at det blåser mest i områder der naturen har vært nokså uberørt. Mange reagerer også på synet av vindmøller i naturen. Det er også arealkonflikter i forhold til dyreliv som gjør at vindkraftanlegg ikke kan plasseres over alt. Et annet problem er at utbyggingen av vindkraftanlegg i liten grad har kommet kommunene til gode i form av inntekter og kompensasjon for å avstå areal. Dette må endres slik at kommunene må få mer å si i konsesjonsprosessene, og de må få større inntekter.

Skal vi greie å foreta tilstrekkelige kutt i klimautslipp må vi også øke vindkraftproduksjonen på land. Det må skje på måter som tar hensyn til viktige naturverdier. Enklest vil det være å produsere vindkraft på areal som allerede er «brukt», for eksempel på utsprengte områder, grustak, restarealer i tilknytning til motorveier, samt til nye – og eksisterende industriområder. Ny teknologi kan også føre til at det ikke lenger blir nødvendig å bygge veier fram til vindmøllene der de plasseres i naturområder. Sjøl om teknologiutviklinga de siste åra har ført til stadig større vindmøller, må man vurdere også mindre vindmøller. Men det trengs mer teknologiutvikling. Vi vil derfor støtte etableringa av et Statvind-selskap som kan utvikle vindkraft og vindkraftteknologi.

Det er også mulig å produsere mer vannkraft, både gjennom utbygging av småkraftverk, og gjennom effektivisering av eksisterende kraftverk. Et eksempel på det siste er at Skagerak Energi nå monterer ut 165 nye sensorer og 131 nye målepunkter som skal effektivisere bruken av vannet og gi 1 terrawatt mer energi. Generelt sett er imidlertid vannkraftutbygginger arealkrevende og med store kostnader for natur og miljø. Vi avviser derfor utbygging i varige vernete vassdrag.

En del av klimakuttene er overgang til fossilfri samferdsel. Etter SVs mening må vi også vurdere hva vi bruker den elektriske energien til når det er knapphet på slik energi. Dagens situasjon tilsier derfor at vi må vurdere andre fossilfri alternativer enn elektrisitet, der det er mulig. «Den magiske fabrikken» i Tønsberg produserer biogass fra avfall fra husholdninger og landbruk. Det gir fossilfrie busser og lastebiler. Vi støtter utbygging av biogassproduksjonen, og at busser og tunge kjøretøy i vårt distrikt skal gå på biogass, på samme måte som vi mener at oppvarming av hus også skal kunne skje gjennom fjernvarme fra fossilfrie kilder.